

Формування життєстійкості, життєтворчості й життєздатності особистості на засадах гуманізму й партнерської взаємодії

*І. Ю. Мосякова,
кандидат педагогічних наук,
наукова співробітниця відділу економіки
та управління загальною середньою освітою
Інституту педагогіки НАПН України*

Проблема партнерської взаємодії, співпраці сім'ї й закладу освіти у вихованні дітей досить складна і багатоаспектна й стосується визначення світоглядно-філософських засад її втілення у практику, напрямів і контексту, структури взаємодії, розподілу обов'язків, ролей, завдань і функцій між усіма учасниками освітнього процесу, – вироблення спільних дій. Новий вектор освітніх можливостей, пов'язаний з Концептуальними засадами реформування Нової української школи, має спрямування на активне впровадження в освітній процес педагогіки партнерства як одного із основних факторів ефективної синергії його учасників. Аналіз практики свідчить, що виклики сьогодення стимулюють адміністрацію, здобувачів освіти й педагогічний колектив, батьківську громадськість, громадянські інституції, заклади позашкільної освіти й наукові установи до суспільно значущої результативної партнерської співпраці з метою створення безпечного розвивального середовища – «поля креативності», яке спонукає, мотивує, організовує та спрямовує їх до життєтворчості – життєстійкості в умовах війни й кризових ситуаціях – життєздатності до діяльності – до спільної мети – формування демократичних цінностей, усебічно розвиненої культурної особистості, виховання відповідальних громадян, патріотів, інноваторів, що здатні до свідомого суспільного вибору успішної самореалізації компетентностей й співпраці на користь іншим людям і країні (рис. 1).

Рис. 1. Тріада формування особистості здобувача освіти «Життєтворчість – життєстійкість – життєздатність»

Для того, щоб стати суб'єктом власного життя, необхідно найкращим чином використовувати всі ті можливості, які надаються життям і спільною життєдіяльністю у співпраці, підвищення життєвої, громадянської й соціальної активності, що не можливе без усвідомлення передусім своїх ціннісних орієнтацій, пріоритетів, цілей та ідеалів, які визначають життєтворчість, життєстійкість й життєздатність, які підлягають рефлексії, аналізу, оцінці, вихованню, формуванню і корекції. Процес усвідомлення, тобто рефлексія власного життя, уможливує послідовне емоційно-когнітивне відображення свого актуального життєвого світу у його загальному ціннісно-світоглядному аспекті. Партнерство розглядаємо як баланс інтересів, усіх суб'єктів, зацікавлених у формуванні відповідальних громадян-патріотів незалежної й незламної України, якісній освіті європейського *гатунку*, що досягається завдяки спільноузгодженій соціально значущій цілі, активації соціальної взаємодії щодо формування життєтворчості, життєстійкості й життєздатності особистості в умовах війни та кризових ситуаціях на засадах гуманізму, компромісу та консенсусу, адже любов до дитини, Людини, толерантність, здатність співчувати були і залишаються провідними принципами співпраці.

З'ясовано, що здобувач освіти – є суб'єктом співпраці з педагогами, батьками й учнями колективу й закладу освіти, іншими активними патріотично налаштованими громадянами України, що ґрунтуються на взаємній повазі, довірі, доброзичливому ставленні і взаємній вимогливості, що ініціюють й визначають демократичний спосіб співпраці, є також добровільним, самовмотивованим і рівноправним учасником освітнього процесу, відповідальним за власні результати діяльності й закладу освіти.

Зміст партнерської державно-громадської взаємодії в закладах освіти в умовах самоврядування

*Г. М. Калініна,
науковий співробітник відділу
економіки та управління загальною
середньою освітою
Інституту педагогіки НАПН України*

Партнерська взаємодія суб'єктів освітнього процесу відбувається як процес самомотивованого налагодження співпраці, міжособистісних відносин і продуктивних взаємин для вирішення раціонального вироблення стратегем і шляхів розв'язання соціально значущих проблем, подолання криз і руйнувань, налагодження контактів і обміну інформацією.

Аналіз освітньої практики, інформаційного й наукового дискурсу дає змогу визначити напрями й зміст партнерської взаємодії суб'єктів державно-громадського управління в умовах самоврядування й діяльності ОТГ, їх зміни, що відбулися за умов мирного розвитку сфери освіти й умов воєнного стану в країні, порівняти спільне й відмінне.

Державно-громадська та державно-приватна взаємодія на різних ієрархічних рівнях системи освіти в умовах самоврядування цілеспрямована на забезпечення в закладах загальної середньої освіти: